N°. 2045.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1854.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 14 JANUARIJ.

AMSTERDAM, 13 Januarij.

Ontwerp van Wet tot regeling van het Armbestuur.

IV.

Wij komen dan heden terug op het gisteren gezegde, dat, blijkens de toen genoemde artikelen, niet alle regten der kerkelijke en bijzondere liefdadigheid, als pligtmatig was, door de Regering geëerbiedigd zijn geworden. Is het toch wel met den eerbied voor die regten overeenkomstig, dat (art. 3) den gemeentebesturen de verpligting wordt opgelegd »eene lijst op te maken en bij te houden van alle in de gemeente aanwezige instellingen van weldadigheid" en, opdat zij daartoe in staat zouden zijn, dat de besturen van instellingen van kerkelijke en bijzondere liefdadigheid (art. 7) gelast worden, »binnen zes maanden, na het in werking treden dezer wet, en voor die in het vervolg op te rigten, binnen ééne maand, nadat zij tot stand komen, de gemeentebesturen met »hare rigting en haar bestuur" bekend te maken? Veel is er wat zich tegen die vordering verzet en haar ten eenemale onaannemelijk maakt. Men leere dit hier toch eindelijk inzien, want, zoolang het miskend wordt, zal de vrede tusschen de geestelijke en tijdelijke magten op zeer losse grondslagen berusten: Kerk en Staat staan *niet* tot elkander in de verhouding van de mindere tot den meerderen; zij staan tegenover elkander als zelfstandige en van elkander onafhankelijke magten, van welke de eene aan de andere niets te bevelen en over de andere geen gezag te oefenen heeft. Zoolang beide blijven binnen de grenzen van hare eigenaardige bevoegdheid, zijn zij beide vrij, volkomen vrij, heeft de Staat van de Kerk en de Kerk van den Staat geene notitie te nemen. Wenscht de eene dier magten, op eenigerlei wijze, van de andere eene dienst te erlangen, het staat haar dan vrij, om tot zulk dienstbetoon bij de andere magt aanzoek te doen en deswege met haar onderhandelingen aan te knoopen, die dan tusschen beide gevoerd worden *comme de puissance à puissance*. Wordt echter zulk een dienstbetoon door den Staat aan de Kerk, zonder hare inwilliging, afgevorderd, dan worden hare regten miskend en maakt de Staat zich aan misbruik van magt schuldig, terwijl wederkeerig de Kerk, in den gegeven toestand, de grenzen van hare magtsbevoegdheid overschrijdt, wanneer zij, ongeroepen en zonder toestemming van den Staat, zich met zaken inlaat, die uitsluitend van de kompetentie zijn van de tijdelijke magt. Ziedaar de steeds door ons vooruitgestelde beginselen, op welker handhaving het aankomt, en waarvan wij niet kunnen dulden dat immer ook maar één hairbreed afgeweken wordt.

Dat die beginselen door de Regering niet ten volle erkend worden, is onmiskenbaar. Werden zij toch door haar naar waarde gehuldigd, dan zou het niet bij haar kunnen opkomen, de besturen van instellingen, die geheel van kerkelijken aard zijn en van het kerkelijk gezag afhangen, eigenmagtig en zonder dit laatste gezag gehoord te hebben, te verpligten tot het doen van mededeelingen, op welker kennisneming zij geen enkel regt kan laten gelden. Dan zou zij inzien, dat zij, door het stellen van dien eisch, zich iets aanmatigt, waarop zij geene aanspraak heeft, en dat, zoo zij die mededeelingen meent noodig te hebben, zij die niet kan erlangen dan na met de bevoegde autoriteiten in vriendschappelijk overleg te zijn getreden en na deswege met haar overeen te zijn gekomen. Gaat zij op eene andere wijze te werk, meent zij, dat zij de bedoelde autoriteiten onopgemerkt voorbij mag gaan en dat zij van den kant der kerkelijke instellingen op onderwerping aan hare bevelen mag rekenen, ook dan wanneer die niet door het kerkelijk gezag gesanktionneerd zijn, dan begaat zij, naar onze overtuiging, eene grove misrekening.

Treedt de Regering echter met de geestelijke autoriteiten, ten aanzien van het besproken punt zoowel als ten aanzien van alle overige punten van zamenwerking, betrekking hebbende tot de regeling van het armwezen, in overleg — wat dan? Zou het ook in dit geval wel raadzaam zijn, dat mededeelingen als de in art. 7 bedoelde aan de gemeentebesturen gedaan werden? Wat ons betreft, wij zijn niet geroepen om onze geestelijke overheid in deze te dienen van raad en advies. Wordt hare medewerking door de Regering ingeroepen, de genoemde overheid zal dan te beslissen hebben in hoeverre het oirbaar is aan de gedane uitnoodiging gehoor te verleenen, en wij, met alle katholicke instellingen van liefdadigheid, zullen dan den pligt der gehoorzaamheid weten te vervullen. Desniettemin zij het ons echter geoorloofd op tweeërlei konsideratie de aandacht te vestigen. In de eerste plaats, zou het geen bezwaar opleveren voor de kerkelijke instellingen van liefdadigheid een haar geheel vreemd bestuur, als dat der gemeenten, met alle bijzonderheden van hare inrigting en haar bestaan bekend te maken? Ten andere, is het vermoedelijk, dat, in een land als het onze, door de Regering, met goed succès, onderhandelingen ter zamenwerking op het gebied der liefdadigheid met de verschillende kerkbesturen kunnen aangeknoopt worden? Staan wij een oogenblik bij deze beide vragen stil.

Wat de eerste aangaat, wij veroorloven ons eene reeds dikwijls door ons gemaakte aanmerking te herhalen: eenmaal heeft zich ten onzent die *tendenz* uitgesproken, die van de stelling uitgaat, dat »de Grondwet des noods veroorlooft de geheele armenzorg als eene publieke dienst te beschouwen." Mogen wij dat uit het geheugen verliezen? Wat verzekert ons, dat diezelfde *tendenz*, mogelijk zelfs bij de mannen der »tegenovergestelde rigting," zich niet andermaal zal geldend maken? Wij gaan verder nog en vragen, of het zoo geheel onwaarschijnlijk is, dat die *tendenz* eenmaal, zij het slechts tijdelijk, zegeviere? En zouden de kerkelijke instellingen van liefdadigheid haar dan niet het genot van hare zegepraal al te gemakkelijk gemaakt hebben, wanneer zij, de na de zegepraal overmagtige, op de registers der gemeentebesturen alle *données* bij de hand vond, die haar in staat zouden stellen, de genoemde instellingen ten bate der publieke dienst zich toe te eigenen? Men zegge niet, dat wij te ver gaan in ons wantrouwen en ons zonder reden verontrusten. Men lette op Zwitserland, men lette op Sardinië. Is men in die landen *begonnen* met de Kerk van hare instellingen van liefdadigheid te berooven? Neen; daarmede is men *geëindigd*. Men is begonnen met de Kerk, op eigenmagtige wijze, te dwingen tot het blootleggen van den toestand dier instellingen en, toen men maar eenmaal wist, wat en hoeveel er te halen en waar het te halen was, toen waren er spoedig eenige nieuwe wetsbepalingen zamen te flansen, die het kerkelijk armengoed ter beschikking stelden van den Staat en het in diens kas spoedig deden versmelten — tot niets! Op die antecedenten lette men; want die zich aan een ander spiegelt, spiegelt zich zacht. Daarbij herinnere men zich dan nog, dat bepaaldelijk het door Zwitserland gestelde antecedent in der tijd door den hoogleeraar Tydeman onvoorwaardelijk geprezen en navolgenswaardig geheeten werd. Om al die redenen meenen wij, voor ons, met gepasten eerbied, voor als nog aan onze vroeger ontwikkelde zienswijze te moeten vasthouden.

Wat de tweede, boven door ons gestelde, vraag betreft, of het wel vermoedelijk is, dat, in een land als het onze, door de Regering, met goed succès, onderhandelingen ter zamenwerking op het gebied der liefdadigheid met de verschillende kerkbesturen kunnen aangeknoopt worden? in antwoord op die vraag konstateeren wij dit alleen, dat die onderhandelingen van tallooze en eigenaardige moeijelijkheden vergezeld zouden gaan. Met hoe veel kerkbesturen toch zou moeten onderhandeld worden? Zou het waarschijnlijk zijn, dat zij alle hetzelfde en evenveel aan de Regering zouden willen toestaan? dat zij alle het zouden willen doen onder dezelfde voorwaarden? En dan, nog, wanneer de Regering met al de bedoelde besturen de zaak *in 's reine* zou kunnen brengen — wat moeijelijkheden ook dan nog! Om maar eene te noemen: de heeren Groen van Prinsterer en Hofstede de Groot, behooren zij niet tot hetzelfde kerkgenootschap, en hoezeer loopen desniettemin de inzigten betreffende kerkelijk regt van die beide hoofdlieden der grootste fraktien, waarin dat kerkgenootschap versplinterd is, uiteen? Zou het dan wel denkbaar zijn, dat wat, in datzelfde kerkgenootschap, door de eene fraktie zou gekoncedeerd zijn, dit ook door de andere partij zou toegestaan worden? En, zouden dan wel, om deze en om nog meerdere redenen, de onderhandelingen ten voormelden doel door de Regering met de besturen der kerkgenootschappen gevoerd, tot gewenschte rezultaten kunnen leiden?

Uit het gezegde volgt, naar onze overtuiging, het tegendeel zonneklaar; en zoo komen wij dan ook tot deze gevolgtrekking, dat de Regering dan den verstandigsten weg bewandelt, wanneer zij de kerkelijke liefdadigheid geheel en volkomen aan zich zelve overlaat, en niet eens van haar vordert, dat zij eene andere, dan de bevoegde, magt, met »hare inrigting en haar bestuur" bekend maakt. Verlangt zij dit eischenderwijze; al stelt zij ook straffen, gelijk zij doet, op de weigering van aan hare eischen te voldoen, het zal haar niets baten. Wel zal zij dan tot het nemen van maatregelen van geweld kunnen overgaan; doch wat leert haar de historie van achttien eeuwen? Dat herinnere zij zich en het zal wel gaan.

Maar de instellingen van bijzondere liefdadigheid, hebben die dan ook dezelfde regten op volkomene en onbedwongen vrijheid te laten gelden als die der kerkelijke liefdadigheid? De uitgebreidheid van dit artikel noopt ons de behandeling van dit punt tot een volgend opstel te verschuiven.

De Aprilbeweging — dus luidt het opschrift van een opmerkelijk artikel, waarmede de eerste aflevering van den tegenwoordigen jaargang van den *Gids* geopend wordt. Met onbarmhartige hand wordt daarin aan die beweging de spiegel voorgehouden en menigeen, die aan haar deel genomen heeft, zal zich schamen wanneer hij daarin haar beeld zal aanschouwen.

Wij zouden tegen den auteur van het genoemde artikel meer dan eene grieve kunnen inbrengen. Van partijdigheid tegen de Katholieken is hij op meer dan eene bladzijde van zijn opstel niet vrij te pleiten. Wij willen deswege thans echter niet met hem in geschil treden, maar ruimen liever eene plaats in voor de volgende, zeker niet te scherpe, karakteristiek van het April-rumoer.

Na vermeld te hebben het bekend worden der Allokutie, vervolgt hij aldus:

»Nú was voor de hoofden der reactionaire, der antirevolutionaire en der antipapistische partij het oogenblik om te handelen gekomen. Van de bestaande spanning moest worden partij getrokken. Een welbekend hoogleeraar, wiens haat tegen Thorbecke meer algemeen bekend was dan zijn ijver voor het Protestantisme, ontrolde de vaan der beweging. Hij stelde zich in verbinding met een predikant, die als een heftig antipapist en als een heftig tegenstander van Thorbecke's wetsontwerp op het armbestuur bekend stond; — en zij beiden ontwierpen het plan, dat men, naar aanleiding van het herstel der bisschoppelijke hierarchie, adressen aan den persoon des Konings moest opzenden. Om echter hun doel - een tal van namen - beter te bereiken, noodigden zij nog drie antirevolutionairen en twee antipapisten uit om zich met hen te vereenigen. Uit die verbinding van de meest strijdige bestanddeelen kwam het Utrechtsche adres voort.

»En wat behelsde dat adres? Een protest, ten aanschouwe van heel Europa, tegen de allocutie, voorzoover daarin op den gestadigen vooruitgang van het Katholicisme in Nederland roem werd gedragen? Een openlijke betuiging van onwrikbare verkleefdheid aan de beginselen der Hervorming? Een openlijke betuiging van krachtig geloofsleven, en - de proef op de som - geen spoor van bisschopsvrees? Helaas neen! Wat men van die beschaafde en geletterde mannen had mogen verwachten, zoo ze werkelijk door den geest van het Protestantisme waren bezield geweest - eerbiediging namelijk der regten van andersdenkenden - daarvan in hun adres geen spoor. Weet ge *wat* ze vroegen? Wering der bisschoppen. Ze verzochten dat door den Koning »de vergunning niet worde gegeven tot het aannemen van den titel, rang of waardigheid, van Metropolitaan, of Suffragaan-Bisschop, van eenig gedeelte onzes vaderlands, door een vreemden vorst verleend (1)." Dat verlangen werd aangedrongen door een wijziging naar »art. 65 der Grondwet." Dat niet de vreemde vorst van

---

(1) Eenige adressen ter zake van de herstelling der bisschoppelijke hierarchie (Bijlagen tot Dr. L. G. Visscher's Voorlezingen over de geschiedenis der Roomsch-Katholieke Kerk, enz.), p. 4.

den Kerkelijken Staat, maar het hoofd van het Roomsch-katholieke kerkgenootschap het bisschoppelijk bestuur had ingesteld; dat artikel 65 hier bovendien niet kon toegepast worden, omdat daarin blijkbaar alleen van *burgerlijke* titels sprake is, door *vreemde* MOGENDHEDEN verleend, — verzweeg men; of zag men, door hartstogten verblind, niet in. Men liet het *regt* der Roomsch-katholieken op hun bisschoppelijk bestuur voor 't geen het was en bragt zeer behendig alleen den *indruk* op den voorgrond, dien de uitoefening van dat regt op bekrompen Protestanten kon maken. Men gebruikte bij voorkeur uitdrukkingen, die de eigenliefde der Protestanten moesten streelen, noemende bij voorbeeld de Nederlandsche natie »eene Protestantsche" en herinnerde aan »den strijd tegen Rome gestreden." Het doel werd bereikt. Vijfduizend namen, ook van vrouwen, versierden in twee dagen tijds (den 29sten en 30sten Maart) het gedenkstuk van »kerkelijken schrik" en verkeerd bestuurden geloofsijver. De veerkracht der natie (2)" was ontwaakt. De beweging was aan den gang.

»En hiermede nog niet tevreden, zond men ijlings aan alle kerkeraden een afdruk van het adres, en voegde er een cirkulaire bij, waarin men op het teekenen van dit of een ander — »*krachtiger* (3)" aandrong.

»Laat ons nu zien, tot welke hoogst-opmerkelijke slotsommen aangaande den oorsprong, voortgang en aard der beweging het onmiddellijk-voorafgaande ons reeds leidt.

»Vooreerst: de beweging is uitgegaan van één bepaald punt. Het *mouvement spontané* — gelijk men het gelieft te noemen — is niet in onderscheiden deelen des lands gelijktijdig ontstaan. Het is Utrecht dat het voorbeeld heeft gegeven en door zijn voorbeeld tot medewerking aangespoord; voor dien tijd is elders aan geen petitioneren gedacht.

»Ten tweede: de beweging is ontstaan door »gemeen overleg van *politieken* en *kerkelijken* (4)," gelijk zelfs in de rondgezonden cirkulaire met ronde woorden erkend wordt. Politieke haat en heerschzucht van kerkelijke personen was aan het ontstaan der beweging niet vreemd.

»Ten derde: de beweging is afgedaald van de aanzienlijken tot de geringeren. Het waren mannen van beschaving, aanzien en geleerdheid, door wie het plan is ontworpen en het, door hen vervaardigd, adres aan de volksmenigte ter teekening voorgelegd. En die mannen waren niet de organen van het zoogezegde volk. Dit laatste (ook de burgerstand daaronder begrepen) heeft aan geen adresseren gedacht, voordat het *van alle predikstoelen* daartoe uitdrukkelijk was vermaand.

»Eindelijk: de beweging is voortgeplant door *kerkelijke* personen. De afdrukken van het Utrechtsche adres zijn gezonden aan de kerkeraden, met andere woorden: aan *de predikanten*. Nergens is dan ook een adres tot stand gekomen, wanneer predikanten het initiatief niet namen en niet van den Christelijken leerstoel tot deelneming opwekten. Vianen levert daarvan een voorbeeld (5). Het pleit wel eenigzins tegen de bewering, dat de Aprilbeweging een *mouvement spontané* was."

Men schrijft van Venlo, dd. 10 dezer maand aan den *Courrier de la Meuse*:

»Ik haast mij u de belangrijke tijding mede te deelen, dat de laatste hinderpaal, welke zich verzette tegen de daarstelling van den ijzeren spoorweg van Middelburg naar Venlo, is opgeheven. Het gouvernement had aan de maatschappij Dubois-Nihoul de koncessie tot het daarstellen van dien spoorweg verleend, onder voorwaarde dat de koncessionarissen een borgtogt zouden stellen van ƒ500,000. Het is thans stellig dat die som door de maatschappij Dubois-Nihoul gestort is en mitsdien niets meer belet dat tegen de aanstaande lente met de werkzaamheden een aanvang worde gemaakt.

»Men gaat ijverig voort met het inschepen van ons vestinggeschut. Welke is de reden dier verzending te midden van den winter? Ziedaar de vraag, welke men zich vruchteloos doet. Eenen armen grijsaard is het ongeluk overgekomen, onder de wielen van een der wagens die de kanonnen vervoerden, het been verbrijzeld te worden. De zorgvolste hulp is dadelijk den ongelukkige bewezen.

»Men spreekt ook sedert eenige dagen van de daarstelling eens spoorwegs van Maastricht naar Venlo; dat gerucht verkrijgt meer waarschijnlijkheid; men verzekert zelfs heden, dat de kommandant der genie in deze vesting, belast is met de aanwijzing van de geschiktste plaats ter oprigting van het station van den te maken spoorweg. Het is in het belang onzer provincie, waar zoo weinig middelen van gemeenschap bestaan met de noordelijke provinciën, dat dit gerucht bevestigd worde."

Z. M. heeft 1°. op zijn verzoek eervol ontslagen als tijdelijk minister voor de Zaken van de Hervormde en andere Eerediensten den heer E. C. U. van Doorn, en hem benoemd tot lid van den Raad van State; met ingang van den 20 dezer; 2°. tot minister voor de Zaken der Hervormde en andere Eerediensten benoemd den Staatsraad in buitengewone dienst, Jhr. Mr. A. G. A. ridder van Rappard, thans direkteur van het kabinet des Konings, respektivelijk met ingang van den 20 dezer; alsmede goedgevonden tot raad in de centrale direktie van Walcheren te benoemen den heer J. J. I. Sprenger.

Volgens de heden, 12 Jan., ontvangen officiele rivierberigten was de Rhijn in Duitschland en in Nederland tot in het Bijlandsche Kanaal open. De Waalmond was nog, de Nederrhijnmond op nieuw gesloten; zoo ook de IJsselmond. De oude Rhijnmond werkte. Voor Arnhem, alwaar sedert gisteren morgen sterke ijsgang was, was gisteren avond de rivier weder digt met 1.30 el O. N. P., dus 4.56 el aanwas in elf uren. Sedert was het water vallend en de overtogt hersteld. De Waal, die gisteren bij Lent was losgeraakt, zat heden morgen over haren geheelen loop weder vast. De waterstand was heden morgen 8 ure 3.30 el onder nul; het water was wassend, doch het ijs nog onbewegelijk, zoowel in de killen als voor Gorinchem. Te Dordrecht was het ijs gisteren morgen in het midden van de rivier afgenomen tot de dikte van 10 duim en werd nog met ijsschouwen overgetrokken.

Op den Neder-Rhijn en Lek is het ijs, ofschoon het in het Pannerdensche kanaal en voor Arnhem zoo sterk in beweging is geweest, nog vast gebleven. De passage had te Vreeswijk nog over het ijs plaats.

De IJssel, die den 11den 's morgens ten 4½ ure te Doesburg is losgegaan, is heden te Zutphen en te Deventer open. Bij het Katerveer zat het ijs nog vast even als in de uitmondingen.

Volgens berigt van Grave van den 11den is het ijs in de Maas den vorigen dag des namiddags ten 2 ure voor die stad in beweging geraakt met een aanmerkelijken aanwas van water. Nadat het zich ten 5 ure weder had vastgezet, is het ten 11 ure andermaal losgegaan, en was er voor de stad geen ijs meer. Ten 12 ure zette het zich verder benedenwaarts weder vast, met sterk wassend water. Overigens zat het ijs op de Maas beneden Grave nog vast.

De staat der rivieren en dijken blijft gunstig.

Ten gevolge van verscheiden nederlagen, welke de regering van het groothertogdom Luxemburg voor de wetgevende vergadering heeft geleden, heeft zij de zitting, ingevolge de bevoegdheid haar door art. 73 der konstitutie verleend, gesloten. Men vreest, dat deze maatregel slechts de voorlooper is van eene ontbinding. De laatste handeling der kamer, welke de regering tot de schorsing heeft doen besluiten, was hare ongunstige stemming jegens een wets-ontwerp, ten doel hebbende de afschaffing der sedert 1848 in werking zijnde gemeentewet.

Sedert de laatst gedane bekendmaking zijn door de belanghebbenden geligt de volgende door Z. M. verleende oktrooijen: een dd. 1 Okt. 1852, voor 10 jaren, aan G. H. de Rusett, te Londen, domicilium bij A. F. de Bas, prokureur te 's Gravenhage, voor een nieuw werktuig tot het snijden van kurk; een dd. 22 Junij 1853, voor 15 jaren aan H. Biebuyck, te Brussel, domicilium bij J. J. van Dort, solliciteur te 's Gravenhage, op de invoering van eene bijzondere wijze om verschillende oliën tot verbranding in lampen geschikt te maken, en van lampen en lampenbekken; een dd. 10 September 1853, voor 10 jaren, aan W. Brittan, te Londen, domicilium bij Mr. J. de Bas Jzn., notaris te 's Gravenhage, op de invoering van verbeteringen in de toestellen, tot verwarmen, droogen en uitdampen; een dd. 13 Sept. 1853, voor 15 jaren, gerekend van 2 Junij 1851, aan Peyre Dolques & Cie., te Lodève in Frankrijk, domicilium bij L. J. Vonck, solliciteur te 's Gravenhage, op de invoering van een werktuig tot het kaarden en scheren van gevolde wollen stoffen; een dd. 3 Okt. 1853, voor 10 jaren aan L. H. Rouppe van der Voort, te 's Hertogenbosch, op de invoering van een bijzonder preparaat, genaamd zeilithoid, tot het maken van geestrijke dranken, als bier, porter, ale, enz.; een dd. 15 Okt. 1853, voor 5 jaren, aan J. G. Lambriex, te Maastricht, op de invoering van een snijtuig voor vleesch, groenten, kruiden, enz.

'sGRAVENHAGE, 13 Jan. Z. M. de Koning heeft gisteren in een bijzonder gehoor ontvangen de heer Imostene, kommandant van de russische korvet *Navarino*, die ter reede van Vlissingen ligt.

ROTTERDAM 10 Jan. In ons nommer van den 5 dezer deelden wij kortelijk mede, dat door kapitein A. F. Marmelstein, gezagvoerder van het te Delfshaven te huis behoorende barkschip *Schoonderloo*, op zijne reis van Tjilatjap naar Rotterdam, de bemanning en verdere passagiers van twee schepen waren gered; thans zijn wij door een geachte hand in staat gesteld het volgende meer uitvoerig verhaal van deze gebeurtenissen te kunnen mededeelen:

In den voormiddag van den 20 December, zich bevindende op 47° 47' N. Br. en 11° W. L., ontwaarde men van de *Schoonderloo* een Amerikaansch schip, hetwelk ten teeken van nood de vlag omgekeerd half stok had waaijen. Onmiddellijk hield men er op aan en bevond, nadat bij gekomen zijnde, dat het de Amerikaansche bark *Edward Fletcher*, kapt. R. H. Freeman, was, met eene lading tarwe van New-York naar Plymouth gedestineerd. Dit schip had twee dagen te voren (18 Dec.) een hevigen storm doorgestaan, waardoor het geheel op zijde was geslagen en men genoodzaakt was geweest, om den grooten en bezaansmast overboord te kappen, ten einde het schip te doen rijzen; bij welke gelegenheid de tweede stuurman en twee matrozen overboord geslagen waren. De *Edward Fletcher* verkeerde in een zinkenden en reddeloozen toestand; geen enkele boot was den armen schipbreukelingen overgebleven, om daarmede het wrak te kunnen verlaten en allen hadden een gewissen dood voor oogen, toen de Nederlandsche bark ter hunner redding opdaagde. Onmiddellijk werd met de *Schoonderloo* bijgedraaid, en, niettegenstaande de hooge en moeijelijke zee, was weldra de boot over boord gebragt. De 1ste stuurman en 2 matrozen begaven zich zonder aarzelen in het ranke vaartuig en daarmede tegen wind en zee worstelende, bereikten zij gelukkig het wrak en vonden daar 8 menschen reikhalzend naar hen uitziende. Zij geloofden het echter niet raadzaam de boot met alle te gelijk te bezwaren, en namen de eerste maal vijf personen mede, welke zij behouden aan boord van hun schip overbragten. Andermaal staken zij moedig van boord, smaakten het genoegen om ook de overgeblevene 3 veilig op de *Schoonderloo* te brengen en hadden de voldoening, acht hunner natuurgenooten van een wissen dood te hebben gered.

Daar er van de *Edward Fletcher* niets meer te bergen viel, werd deze aan wind en golven prijs gelaten en liet kapitein Marmelstein, weder volbrassen en zette zijne koers naar het vaderland voort. Deze togt mogt echter nog niet zonder oponthoud volbragt worden, want naauwelijks vier dagen voortgestevend zijnde, ontdekte men in den voormiddag van den 24sten December andermaal een schip dat in nood verkeerde en op de *Schoonderloo* aanhield. Van laatstgenoemden bodem werd dan ook dadelijk de koers op het ongelukkige vaartuig gerigt, om te zien, welken bijstand men op nieuw verleenen konde. Maar ziet, ook hier had de nood zijn hoogste toppunt bereikt. Ook dit schip, almede een Amerikaan en wel de te Newyork te huis behoorende bark *Condor*, kapt. Edward Mc. Kenny, welke van Belfast kwam en 11 dagen reis had naar Newyork, had in dienzelfden storm, welke de *Edward Fletcher* tot wrak maakte, zooveel geleden, dat men het met de pompen niet meer boven water konde houden. Nu waren er echter geen acht, maar achtentwintig personen, waaronder vijf vrouwen en vijf kinderen, welke om redding smeekten. Ook hier was niets dan de dood voor oogen; want op het ontredderde wrak waren geene middelen tot redding aanwezig.

Andermaal werd het roer van de *Schoonderloo* aan lij gebragt en lag het schip in den wind nabij het zinkende vaartuig. De boot, die eenige dagen te voren reeds zeer veel geleden had, moest nogmaals aan de onstuimige baren weerstand bieden en lag weldra te water. De tweede stuurman van de *Schoonderloo* en de gered stuurman van de *Edward Fletcher*, benevens de beide wakkere matrozen, die bij de vorige redding hun leven veil gehad hadden, bemanden haar, bereikten met levensgevaar het vreemde schip en hadden het geluk om in vier moeitevolle togten den kapitein, diens vrouw, 13 passagiers (waaronder 4 vrouwen en 5 kinderen) 2 stuurlieden, 8 matrozen, 1 jongen en twee tot de equipagie behoorende Chinezen te redden en behouden op de *Schoonderloo* over te brengen. Ook eenige kleederen en een weinig provisie, waaraan men door de vermeerderde bevolking op de *Schoonderloo* eene zekere schaarschte begon te gevoelen, werd in deze vier togten van den *Condor* medegebragt. Men liet nu ook den *Condor* aan zijn lot over en de *Schoonderloo* zette op nieuw koers naar het Engelsche Kanaal, hebbende nu 36 menschen boven de equipage aan boord.

Op het oogenblik dat men den Condor verliet, passeerde er een schip waarop men, uit vrees van gebrek aan provisie, gaarne eenige van de schipbreukelingen had willen overgeven; het vervolgde echter, zonder zich om de beide schepen te bekommeren, zijnen koers. Ook den 26sten daaraanvolgende passeerde de *Schoonderloo* een Engelschen schoener, welke echter, hoewel men de vlag verscheiden malen op en neder haalde, geene gelegenheid tot praaijen wilde geven. (Het eerste schip toonde Marryath signalen, 2de onderscheidings-wimpel met N°. 9356).

Onze *Schoonderloo* vervolgde hare reis en kwam behouden den 7den Januarij te Hellevoetsluis binnen, waar de equipagien van beide verongelukte schepen, door den heer Gallas, (voor het Amerikaansch consulaat te Rotterdam) en de passagiers van den *Condor*, uit Ieren bestaande, door den heer Mes, consulair-agent van Groot-Britanie, te Hellevoetsluis, dadelijk opgenomen en verzorgd werden.

Goede wijn behoeft geen krans, en waar zulke feiten spreken is elke lof overtollig. Eere den gezagvoerder, wiens

(2) De *Ned.*, N°. 866.
(3) Zegt de circulaire, o. a. te vinden in de „Maand Kroniijk", Deel I, p. 635.
(4) In de circulaire, t. a. p.
(5) De *Ned.*, N°. 1055, waar er in een berigt nog op gescheimpt wordt.

goed beleid zooveel menschlievendheid mogelijk maakte. Eere den 1sten en 2den stuurman F. Lambach en A. H. D. Webster en de matrozen R. F. Hek en H. van Leggen, die onder de sieraden van onzen vaderlandschen zeemanstand eene eereplaats hebben ingenomen. (*N. R. C.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 Jan. De *Moniteur* meldt dat de Keizer aan den heer Ducos, minister van marine, een brief geschreven heeft, waarin hij hem zijnen dank betuigt, dat hij van 's rijks hulpbronnen een zoodanig gebruik heeft gemaakt, dat de sterkte der Fransche eskaders elken dag verdubbeld of verdriedubbeld kan worden.

Wat de tijding aangaat der overwinning door de Turken bij Kalafat behaald en medegedeeld door de *Patrie*, zoo vermoedt men dat zulks niets anders is dan eene herhaling van hetgeen daaromtrent op 31 Dec. te Konstantinopel rondliep. Men vermoedt dus dat hier slechts sprake is van een vroeger gevecht, en dat het nader zal moeten blijken, wat van de tijdingen der *Patrie* waar is.

— In den *Constitutionnel* wordt geschreven: »Wij ontvangen eenen brief uit Konstantinopel van den 26 December, waaruit blijkt dat te Konstantinopel door de krachtige houding der overheid de openbare rust hersteld was, en dat de oproerige beweging der studenten geen zorg meer wekte.

»De Porte was voornemens een grootheerlijk bevelschrift uit te vaardigen, waardoor de toestand der Christenen in Turkije aanmerkelijk zou worden verbeterd. Men beweert zelfs dat dit staatsstuk reeds zou zijn verschenen, ware het niet belet door oneenigheden in den ministerraad, die waarschijnlijk eene nieuwe wijziging in de zamenstelling van het kabinet zullen te weeg brengen.

»Den 26 December was het te Konstantinopel bekend, dat eene Russische scheepsdivisie, waaronder drie linieschepen en verscheidene fregatten, sedert eenige dagen in de Zwarte Zee kruiste. Den 22 was zij op drie of vier mijlen afstands van den ingang van den Bosphorus gezien."

ENGELAND.

LONDEN, 11 Januarij. Een deputatie van het Evangeliesch verbond, »met den bekenden voorvechter" graaf Schaftesbury aan het hoofd, heeft zich wederom bij Lord Clarendon vervoegd, om de regering nogmaals te verzoeken maatregelen te nemen ter bescherming van Britsche onderdanen, die in Italie en Spanje bemoeijelijkt worden, wegens hunne godsdienstige overtuiging. De Lord heeft geantwoord dat hij er aan denken zou ter gelegener tijd.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 27 Dec. De katholieke bladen deelen het onderstaande schrijven van den Kardinaal Viale Prela mede:

»*Aan het geëerde bestuur der [illegible] te Linz.*

»Wat de Katholieke vereeniging te Linz voor het welzijn der Kerk gedaan en welke bewijzen van ijver voor de Katholieke zaak en gehoorzaamheid aan den Heiligen Stoel zij geleverd heeft, was mij sinds lang bekend. Met innige blijdschap voorwaar heb ik de uitdrukking van uw Katholiek gevoel, in uwen brief van den 19 der vorige maand gevonden. Ik weet, de genoemde vereeniging tracht en wil niets anders dan het goede in alles, zoo wel in godsdienstigen als zedelijken zin bevorderen. De behoeften van onzen tijd in dat opzigt zijn zeer groot, en 't is inderdaad noodzakelijk dat allen die door een Katholiek gevoel bezield worden, met vereende krachten alles aanwenden, om het kwade te bestrijden en het christelijk leven, zoowel in den huisselijken kring als in den Staat, meer en meer op te wekken en te bevestigen. Dat kunt gij, Mijne heeren, indien gij in uwe grondstellingen getrouw blijft voortvaren, u aan de Katholieke Kerk vasthoudt en de middelen aanwendt die in uw bezit zijn, om die grondstellingen te verbreiden en ze ter verlevendiging van christelijke deugden met trouwe gemoedelijkheid aan te wenden. Ik beschouw het als pligt aan Zijne Heiligheid kennis te geven van de katholieke gezindheid, waarvan gij mij hebt [illegible] gegeven en die eene billijke aanspraak heeft op de goedkeuring Zijner Heiligheid. Terwijl ik uit den grond mijns harten 's Hemels zegen over de Katholieke vereenigingen in Oostenrijk afsmeek, betuig ik u mijn dank voor het mij gezonden boekje en blijve met de schuldigde hoogachting en genegenheid enz.

»Weenen, den 5 December 1853.

»Kardinaal Viale."

Met een niet minder vereerend schrijven van wege den H. W. Bisschop van Linz en den H. W. den Prins Bisschop van Brixen heeft de vereeniging zich mogen verheugen.

BERLIJN, 28 Dec. De onlangs plaats gehad hebbende in hechtenisneming van een katholieke geestelijke te Kostrzijn, die slechts korten tijd hier woonachtig was en wiens predikatiën veel bijval verwierven, heeft niet weinig opzien gebaard, daar men zich volstrekt dien maatregel niet verklaren kan. Wij hebben intusschen vernomen dat gez. geestelijke van een naburige regering het bevel heeft ontvangen, den Pruissischen staat te verlaten, maar dat hij dat bevel niet achtende, zonder zich bij de plaatselijke overheid aan te melden, zijn kerkelijk ambt heeft blijven uitoefenen. Tengevolge van het onderzoek der naburige regering is hij hier ontdekt en voorloopig in hechtenis genomen.

FREIBURG, 5 Jan. De *Allgemeine Ztg.*, alsmede de *Post Ztg.* van Frankfort zijn heden in beslag genomen. Er blijft geen twijfel over nopens de reden van dien maatregel. Men wil de weinige woorden, die de H. Vader van den Stoel van den H. Petrus heeft gesproken, beletten ons land binnen te dringen. Desniettemin is de allokutie van den 19 in weinige dagen alom bekend geworden; aan de geestelijken is in een cirkulaire de bewuste ontboezeming medegedeeld. Rome heeft gesproken; de nagalm zijner woorden zou van een aard kunnen zijn om de stuurlieden van ons Staatsschip te doen beven.

— Gisteren verscheen de generaal-adjudant van den Prins-regent (H. Schüler) bij den Hoogw. Aartsbisschop, en bragt Z. H. W. het antwoord op den, gelijk elk jaar, ook nu van de zijde zijner aartsbisschoppelijke Hoogheid schriftelijk gedanen nieuwjaarswensch. Zijn bezoek duurde 2 uren; wat het *oogmerk* van dat in den vorm *nieuw* plegtstatig bezoek was, kunnen wij natuurlijk niet mededeelen. Intusschen kan men met eenigen grond vermoeden, dat dit *officieus* bezoek eene nieuwe poging is, om den persoon wien het geldt tot toegevendheid te nopen. Maar gelijk de wereld bereids gezien heeft, Hermann von Vicari is katholiek Bisschop. Draagt hij de schuld der verlegenheid, waarin men zich te Karlsruhe op zulk eene vermetele wijze gebragt heeft?

— De verklaring van het H. W. Domkapittel te Freiburg, ter zake van den afgescheiden en gesuspendeerden Fidel Haiz, heeft de *Karlsruher Zeit. geweigerd* in hare kolommen op te nemen. Heden wordt ze aan de geestelijkheid van het Aartsdiocées in een bijzondere cirkulaire medegedeeld.

FRANKFORT, 9 Jan. Het *Frankf. Journal* beschouwt het, ondanks den Pauselijken [illegible] als aan geen twijfel onderworpen, dat het Pausdom onverdragelijk is, voor de nieuwere »Staten". Men zou daaromtrent in Frankrijk, Spanje, Portugal, geheel Italie en half Duitschland een ander denkbeeld kunnen vormen; trouwens, 't is de waarheid: voor Staten, gelijk het *Frankf. Journal* bedoelt, is het Pausdom inderdaad onverdragelijk. 't Is overigens geene nieuwe beschouwing, maar bereids voorlang aan de Demokraten bekend. Indien nu de met genoemd journal eensgezinden hieruit het besluit trekken, dat de moderne staten de Kerk overwinnen zullen, de andersdenkenden trekken daaruit veeleer dit besluit, dat de nieuwe vorm van het absolutismus der nieuwe staten tegen de rots der Kerk zal te bersten stooten.

KARLSRUHE, 12 Jan. De landdag is heden door den regent geopend met eene rede, waarin eene zinsnede voorkomt betreffende het kerkelijke konflict, welke luidt als volgt: »Ik betreur diep de stoornis, welke is ontstaan in de betrekkingen tusschen Kerk en Staat, ten gevolge der handelingen van den Aartsbisschop van Freiburg, om nieuwe en meer uitgebreide regten te doen gelden. Hoe grooter de miskenning is, welke aan deze aangelegenheid buiten het groothertogdom welligt ten deel gevallen is, des te meer verheugt mij het vertrouwen, hetwelk ook in deze zaak door het grootste gedeelte mijns volks in mij wordt gesteld, hierin gelegd door de rigtige overtuiging, dat de godsdienst mijner Katholieke onderdanen, mij even heilig is als mijne eigene. Vertrouwt dat ik, onder handhaving der waardigheid en der regten van de kroon, steeds zal pogen langs den weg van minnelijke overeenkomst oprijzende geschillen uit den weg te ruimen en aan de vertegenwoordigers der kerkelijke magt ook die uiterlijke stelling te verzekeren, welke geschikt is om hunne zegenrijke taak te bevorderen.

[*Wij behouden ons voor later, als de geheele toespraak bekend zal wezen, op de treurige stemming van den geachten regent terug te komen.*]

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 13 Januarij.

GETROUWD (12 Jan.): M. Mendel met S. Cohen, wed.

BEVALLEN (12 Jan.): J. J. Holman, geb. Willers, Z.

OVERLEDEN (7 Jan.): C. Niewindt, geb. Mets, 27 j. - J. Steendijk, 25 j. — (8 Jan): M. M. Groebe, wed. J. F. W. Loos, 73½ j. — (9 Jan.): J. M. S. Quinterne, geb. Greve, 46 j. - A. C. S. Anneveld, 15½ j. - D. M. C. Möller, 43 j. — (10 Jan.): A. Kogge, 67 j. — (11 Jan.): Het Kindje van J. H. Meijer, 1 d.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		12 JAN. 4 u. gebl.	13 JAN. 4 u.	à		gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	60 11/16	61	à	61⅛	61½
Dito Dito	3	72⅝	73		73½	73½
Dito Dito	4	90 15/16	92¼		92⅜	92½
Amortisatie	3½					
Handel-Maatschappij	4½	123	124¼			
Haarlemmermeer	5					
O. I. Leening 1844	4					
Aand. Arnh. Spoorweg	4½					
Dito Hollandsche dito						
Obligatiën	4½					
België, Certifikaten	2½					
Dito	4½					
Dito *Rothschild*	2½		48¾		49	
Frankrijk, Certifikaten	3					
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	104	103⅝		104	103⅝
Dito A°. 1828—1829	5	102¼	102⅝		102⅜	102½
Inschr. op 't Grootboek	6					
Dito Certifikaten	6		69¼			
Certifikaten te Hamburg	5					
Negot. 1831 en 1833	5	92½	92½		92½	92¼
Negot. 1840	4		87			
Dito *Stieglitz*	4		86		86¼	
Dito Nieuwe	4					
Nieuwe Engelsche	4½	90¾	91		91¾	91⅝
Spanje, Nieuwe 3 pCt. thans	1	20 5/16	20 7/16		20⅝	20½
Nieuwe	3		42¾			
Binnenlandsche	3	38½	39		39¼	39¼
Cert. Coup. Sp. Com.		4 9/16	4⅝		4 15/16	
Amortisable Schuld						
Portugal, te Londen	3	35 5/16	35½		36	35⅞
Dito Uitgestelde						
Weener Bank	5					
Dito	4					
Metalliek 1816—1852	5	70⅞	70 15/16		72¾	
Dito 1847	2½	36¼	36½		37¼	
Dito 1851 en 1852	2½	36½	36½		37¼	
Dito 1849	5	86½	87		88½	88½
Dito Letter B	5	86½	87		88½	88¼
Aand. ƒ 500 bij *Rothsch.*						
Dito - 250 dito 1839						
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5					
Polen, Obligatiën	4		78¼		[illegible]	[illegible]
Aandeelen 1835						
Dito met Loting fl. 500						
Sardinië, te Londen	5					
Denemarken, dito	5					
Peru, dito	4½	60	62		62½	62½
Grieken, te Londen	5		[illegible]		[illegible]	
Philadelphia, bij *Hope en C°.*	5					
Dito te Londen	6					
Dito Bank		3½				
Louisiana, te Londen	5					
Brazilië, te Londen 1824	5		[illegible]			
Dito 1843	5					
Grenada, dito à £ 100	2½		18⅞			
Dito Uitgestelde		6⅞	7			
Ecuador			3½		3⅜	
Mexiko, te Londen £ 100	3	22 3/16	22 11/16		23	22 11/16
Dito Onbepaalde	3	22⅝	22⅞		23	22 11/16
Venezuela, te Londen	3½	28⅛				
Dito Uitgestelde	1	11⅝				

Onze fondsenmarkt was heden buitengewoon levendig; de prijzen hebben ongeveer door elkander eene reizing van ⅛ à ¼ pCt. ondergaan, met uitzondering echter van Metalieken, welker 5 pCts. bijna 2 pCt. en 2½ pCt. cirka 1 pCt. zijn gestegen; er was hoegenaamd geen buitenl. nieuws bekend. Alleenlijk groote kooporders zijn voor zoo ver men weet oorzaak van de aanzienlijke prijsverbetering.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	ƒ 55⅝	Livorno	2/m.	ƒ 88⅜
»	zigt	» 55⅞	Napels		» 81½
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg		» 1.8¾
»	½/m.	» 55⅝	Weenen	6/w.	» 28¼
Madrid	3/m.	» 242	Augsburg	»	» 99⅜
Cadix	»	» 243	Frankfort	»	» 98⅝
Seville	»	» 239	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao	»	» 240	»	zigt	» 35⅝
Lissabon	»	» 40¾	Londen	2/m.	» 11,55
Porto	»	» 40¾	»	zigt	» 11,65
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam		» ⅜

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 12 Jan. Belg. leen. 2½ pc. 51, 1840, 1842 4½ pc. 91½, 1852, —; Spanje 1—3 pc. 19 15/16; Binnenl. 3 pc. 38½, Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 75.

PARIJS, 12 Jan. Fransche 3 pc. 70.60; 4½ pc. 98.90; Spanje 3 pc. Binnenl. 37¼; id. 1 pc. —; Russen 4½ pc. 90½; Met. 5 pCt. —; Romeinsche Leening 1850 90½.

LONDEN, 12 Jan. Consols 92⅜ a —; 3 pc. Spanje buitenl. 42 a —; 1 pc. dito 20 a —; Comité-Bewijzen — a —; Passive 4¾ a —; Rusl. 5 pc. 108 a —; 4½ pc. dito — a —; Holl. 4 pc. 94¼ a —; 2½ pc. 61½ a —; Braz. 97 a —; Peru 4½ pc. 64 a —; Gren. uitg 6½ a —; id. werk. 19¾ a —; 3 pc. Mexiko 23½ a —; 4 pc. Portugal 38½ a —; Ecuador 4¼ a —.

WEENEN, 12 Jan. Met. 5 pc. 91⅞; id. 4½ pc. 81½; Bank-Aktien 1305; Wissel op Londen 12.—; Amst. 103.—; Parijs 145; Goud 27½, Zilver 22½.

BERLIJN, 12 Jan. 3½ pc. Pruissische Staatsschuld 90½.

HAMBURG, 12 Jan. Spanje 3 pc. 36; id. 1 pc. 18¾.

FRANKFORT, 12 Jan. Met. 5 pc. 72¾, 3 pc. Spanje binnenl. —; id. 1 pc. 20⅜; Wissel op Londen [illegible] Parijs 93½.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN

Metalliek	*f* 23,70	à	—	Pruissische	*f* 34¾	a	—
Napelsche	- 25,—	,,	—	Spaansche	- 2,44	,,	—
Div. in £St.	- 11,57½	,,	—	Hamb. Russ.	- —	,,	—
Eng. Russen	- —,—	,,	—	Russ. in Z. R.	- 36⅝	,,	—
Fransche	- 55½	,,	—	,, Pap. ,,	- —	,,	—
Belgische	- 55 9/16	,,	—	Pools. in Fl	27⅝	,,	—

Portugeesche *f* 11,60. Buitenl. Spaansche *f* 11,65.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,65	a	9,75
Oude Gerande Dukaten	5,60	»	5,70
Wigtige Souvereinen	11,60	»	11,75
» Pistolen	9,55	»	9,70
Stukken van 20 Francs	9,30	»	9,45

Baren Goud en Specien a *f* 1442,60 per Ned. ã ã;n 9½ a 10 pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	*f* 2,55	à	2,60
Stukken van 5 Francs	2,33	»	2,36
Brabandsche Kroonen	2,65	»	2,70
Fransche	2,70	»	2,75
Pruissische Daalders	1,74	»	1,77
Zilver 1000 à 980	*f* —,—	à	—,—
» 900 » 700	104,20	-	104,70

HANDELSBERIGTEN.

(PER OVERLANDMAIL).

Batavia, 25 *Novemeer*.

INVOER. — Met den Invoer handel, is het wederom flaauwer gestemd, grootendeels ten gevolge der zoo aanzienlijke vendutiën die er op nieuw van min of meer beschadigde, ja zelf van gave goederen plaats vonden, en die zoodanig op de prijzen drukken, dat bijna geene verkoopen uit de hand zijn af te sluiten. Ook de aanvoeren welke van Holland plaats hadden waren voor dezen tijd van het jaar veel te aanzienlijk en niet vóór dat de uitzendingen grootendeels gestaakt worden zien wij eene prijs verbetering te gemoet.

Hollandsche Calicots en Maddapollams. Slechts voor 's laatste soort is eenige vraag naar 5/4, bleek B. Bavink en Zoon à *f* 4,90, dito Witson niet hooger dan *f* 4,75 á *f* 4,80 6/4 met weinig vraag, tot lagere prijzen. 7/4 en 8/4 onverkoopbaar. Callicots 5/4 flaauwer, algemeen houdt men op *f* 4,50 doch biedt men slechts *f* 4,40; onder het schrijven dezes vernemen wij eene partij zelfs á *f* 4,25 zoude zijn afgezet. 6/4 dito á *f* 5, losgelaten en 7/4 onverkoopbaar. In Eng. Callicots en Mazapollams niets omgegaan.

Van gebleekte en ongebleekte Shirting hoegenaamd niets te realiseren na de gedurige enorme verkoopen op vendutie. 45" 38 à 28½ yards ongebleekte, kwaliteit middel tot goed middel konde niet meer dan *f* 6,25 en *f* 6,75 halen. Van Amerikaansche Drills had een aanvoer van 250 balen plaats, doch in dit, noch in Amerikaansch, Hollandsch of Engelsch fabrikaat is iets omgegaan. Cambrics met enormen voorraad doch geen vraag als van tijd tot tijd na een paar kisten N°. 24, waarvoor dan nog met groote moeite voor echte Gardner's slechts *f* 4,50 bedongen wordt. Witte Jaconets lusteloos. Gedamasseerd Neteldoek nominaal *f* 9 aan te nemen. Satteens gevraagd. Enkel Orange Salemporis 5/4 en fijne kwaliteit à *f* 6,50 van de hand te zetten. Blaauwe Engelsche Drills goede kwaliteit à *f* 9 aan te nemen zonder afdoeningen. 6/4 Blaauw Salempores echte kleur worden op *f* 9 gehouden zonder nemers, de aanvoer van valsche kleur hebben het artikel geheel bedorven; voor eene partij 5/4 en 6/4 op vendutie gebragt werd niet hooger dan *f* 4,75 en *f* 6,75 aangelegen. Geverwde Twills goed te plaatsen mits enkel Orange. Figured Shirting zonder verandering. Van Adrianopel Rood Katoen werd eene partij van 25 kisten 5/4 zeer slechte kleur op vendutie tegen *f* 9,25 à *f* 10 opgeruimd: goede kleur in 5/4 op *f* 13,50 gehouden zonder koopers. 4/4 en 6/4 dito à *f* 12 en *f* 16 te plaatsen. Hollandsch fabrikaat Adrianopel Rood Chitsen kleine bloempjes en Meubel Chits patroonen tot lage prijzen afgedaan. Zwitsersche Adrianopel Rood Chitsen fraaije nieuwe dessins à *f* 17 te realiseren. Gedrukte Katoenen met enorme voorraad; Fents blijven voortdurend liefhebbers vinden. Van Weefgoederen blijft de voorraad voortdurend even lusteloos; Cottonetten, Printaniers, Nikanias en alle andere soorten Geweefde Stukgoederen blijven voortdurend in dezelfde lustelooze stemming. Voor Geweefde Hoofddoeken wordt tegenwoordig niet hooger dan *f* 2,25 geboden. Van Geweefde Sarongs en Kainpandjangs verminderd de zoo aanzienlijke voorraad geenszins. Van gebatikte goederen valt te bemerken dat enkele geprefereerde soorten Slendangs en Kains zonder hoofden te plaatsen zijn tot lage prijzen. Adrianopel Enle kinder Sarongs te recommandeeren. Adr. Kains en Slendangs zijn van tijd tot tijd ook wel gevraagd doch de prijzen zijn te laag, welke men wil besteden. Tjendies gedrukte 5/4 à *f* 23 te plaatsen. Van Lasting blijven wij eene kleine bezending aanbevelen. Orleans zeer incourant en niet dan tot verlies gevende prijzen aan den man te brengen hetgeen tevens het geval is met Katoen en Wollen Broekenstof en de diverse soorten Lakens. Aan Umbrelles is groote behoeften. Molten Dekens flaauwer en niet hooger dan *f* 1,25 a *f* 1,40 naar kwaliteit. Wollen Dekens zonder vraag. Kousen en Sokken sterk overvoerd. Dimits, Marseilles, Oogjes-, Tafel- en Servetgoed sterk overvoerd, zonder vraag. Naaikatoen op kluwen en klossen iets williger. Mule Twist nog niet in saizoen; ook Adrianopel Rood slechts zeldzaam en niet dan tot lagere prijzen te verkoopen. De hier boven vermelde prijzen verstaan zich nagenoeg allen op een crediet van 1 m.

Metalen. Engelsch en Zweedsch IJzer iets meer gezocht. iets hoogere prijzen. Zweedsch staal à *f* 13, afgedaan. Bladkoper onveranderd. Aan Lood is groote behoefte en zoude dit artikel goede prijzen kunnen bedingen. Blik moeijelijk te plaatsen. Spijkers zonder vraag.

Provisien. Boter- Door gelijktijdige aanvoeren van circa 6000 vaatjes is de markt veel minder vast; de eerste aanvoeren bedongen *f* 17, later *f* 16,50 en thans is niet boven *f* 15, te maken. Te Samarang zijn direct aangevoerde partijen à *f* 14,50 afgedaan Te Soerabaya zeilende à *f* 14,. Hammen coulant à *f* 7, te realiseren. Kaas met matige aanvoer en bedong men voor Zoetemelksche *f* 5, à 5,50. Zout Vleesch en Spek met veel aanvoer van Australie en moeijelijk te plaatsen. Meel ontbreekt. Ingelegde Provisiën door te groote aanvoeren in eens, nog steeds gedrukt.

Dranken. Fransche Roode Wijn zoo op fust als afgetapt zeer gezocht. Rhijnwijn, Champagne en Madera weinig vraag. Genever weinig gezocht doch houders tamelijk vast; in Australien is er voor uitvoer weinig vraag. Azijn in de laatste tijd merkelijk flaauwer. Seltserwater overvoerd, 500 manden ½ kruiken werden à *f* 9, losgelaten; zoodat voor ½ kruiken niet meer dan *f* 6, te maken zoude zijn.

Verfwaren en Scheepsbenoodigdheden. Ankers en Kettingen niet dan voor dadelijke behoefte aan den man te brengen. Gekookte en ongekookte Lijnolie *f* 15,50 en *f* 15 te plaatsen. Loodwit wordt op *f* 20 gehouden. Van Menie had geene aanvoeren plaats zoodat de prijs zich ferm op *f* 7 blijft soutenenen. Spaansch Groen in ballen a *f* 6,85 afgedaan. Koolteer a *f* 7,50 te plaatsen. Zweedsche Teer niet hooger dan *f* 18 aan te nemen. Touwwerk gevraagd. Zeildoek lusteloos.

Aardewerk blijft koulant van de hand te zetten.

Glaswerk sterk overvoerd. Fransche Spiegels en Schilderijen ter uitzending aan te bevelen. Fransch Porselein sterk overvoerd.

Van Papier op nieuw aangevoerd dan ook nagenoeg niet te plaatsen tenzij tot spotprijzen.

UITVOER. De omzettingen sedert het laatste berigt waren van betrekkelijk geringe beteekenis als een gevolg van het voortdurend gebrek aan disponibele scheepsruimte, en den overvloed van ter markt zijnde partikuliere wissels.

In Arak werd niets omgezet; tot *f* 38, à *f* 40, zoude men kunnen koopen.

Cassia Vera zeer gezocht; een aanvoer van 300 pic, goede kwaliteit vond nemers à *f* 19; later werden nog 200 pic. goed tot fraaije kwaliteit aangevoerd, doch nog niet ter markt. De oude aanvoer van 500 pic. inferieure kwaliteit is nog zonder koopers.

Gum Elastiek, is van *f* 35, tot *f* 40, gestegen, en de aanvoeren, bestaande uit p/m 1200 pic. gretig genomen. Gum Benzoe zonder omzet. Gum Dammar met vraag; tot *f* 35, werden 300 pic. afgedaan.

Gebelein buiten s isoen.

Huiden. Voor Koehuiden op contract tot *f* 200 is de vraag zeer levendig, doch kan niet ten volle aan de behoefte worden voldaan. Buffelhuiden à *f* 180 aangeboden doch zonder koopers.

Indigo zeer gevraagd; na arrivement der laatste mail werd spoedig *f* 3.80 betaald, houdende men thans algemeen op *f* 3,85, men voorziet eene verdere rijzing.

Cochenille niet ter markt.

In Koffij werden gedaan 6000 pic Padang à *f* 24.50 en is de voorraad daarvan ter plaatse circa 15/m. die op *f* 26 worden gehouden. In Java Koffij is alhier niets omgegaan. Te Samarang vonden 4000 pic. Java Koffij W. I. bereiding à *f* 28 koopers en te Soerabaya 250 pic Balie Koffij à *f* 24,50 Entr. Op beide laatstgenoemde plaatsen is geene disponibele voorraad.

Van Zwarte Peper werden 50 pic. à *f* 18, genomen en later 200 pic. à *f* 19, de toevoeren zijn gering, Van Witte en Lange Peper niets ter markt.

Rijst. In Tafelrijst werden 50 koy. a *f* 183 met zakken gedaan; latere aanvoeren werden op *f* 185 gehouden. Van blanke Java vonden 450 doy voor *f* 120 en *f* 127 per koy, nemers, meest voor Engeland, het artikel komt meer ter markt, doch prijzen blijven, in verband beschouwd met de tegenwoordige scheepsvrachten en koersen zeer hoog.

Suiker. Hierin vonden ter plaatse koopers: 1000 pic. Jacatra goed tot zeer fraai à *f* 9,50 en 10,50, 4000 pic. Cheribon tot 11,50, voor No. 16 te Samarang 2000 pic. à *f* 11,25 N° 16 en te Soerabaye 6000 pic à *f* 11,[illegible] voor gelijk nummer, meestal in de lage nummers Stoomsuiker. Voor het drinke bestaat eenige vraag, doch gemis aan scheepsgelegenheid houd belangrijke omzettingen tegen, zoodat dan ook de voorraad ter plaatse en te Samarang zeer aanzienlijk is, en die te Soerabaya ook belangrijk begint te worden.

Vrachten zijn merkelijk hooger, er is aan disponibele scheepsruimte groot gebrek, zoodat zeer zeker wel 10 à 12 schepen van middelmatige grootte tot onze hoogste notering nemers zouden vinden.

Wisselkoers onveranderd op *f* 11, 6/m zigt en *f* 11,12½ 30/d zigt op Londen en 105%, op Holland niet overvloed van papier.

Speciekoersen onveranderd, uitgezonderd Spaansche Pilaar S. waarvoor *f* 2,85 à *f* 2,90 zou te bedingen zijn. In specie hebben zeer belangrijke omzettingen plaats gevonden.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 13 Jan. Heden alleen verkocht van Garst: 111 ℔ Deensche *f* 283; 100 ℔ n. Vriess. winter *f* 245; de overige Granen zonder handel.

Op 9 vaten Olie in Sept. en Oct. 68 &. *Lijnzaad* prijshoudend: 108 ℔ Riga *f* 220. *Raapolie* op 6/w. *f* 42, Vliegend 40¾; 1°. Mei ek. *f* 40¾, 41; Sept. *f* 38½; Oct. *f* 38½; Nov. *f* 38½, ⅝; Dec. *f* 38½, ¾. *Lijnolie* op 6/w. 39¼; Vliegend *f* 30¾. 1°. Maart ek. *f* 31¼; April *f* 31½; Mei *f* 31¼. *Hennepolie* op 6/w. *f* 38¼; Vliegend *f* 37.

ANTWERPEN, 12 Jan. *Granen*. Zoowel in Tarwe als Rogge met vaste markt en eenige omzettingen.

Rijst. Gisteren en hebben er belangrijke omzettingen in gepeld en ongepeld Arracan en Java plaats gehad tot zeer stijve prijzen

LONDEN, 11 Jan. *Suiker. Ruwe*. Vreemde soorten zoowel in loco als zeilende blijven tot volle prijzen zeer gevraagd, met weinige partijen ter markt.

Koffij. In alle soorten met meerdere zaken. Native tot 50 s. voor goed ord. betaald.

Rijst zeer vast. *Fruiten* kalm en prijzen nominaal.

Talk prijshoudend. St Petersburger 62 s. in loco.

Granen. Tarwe willig gestemd en zelfs iets hooger betaald. Garst met eenige vraag tot voorgaande prijzen.

LIVERPOOL, 10 Jan. *Katoen*. Met zeer vaste markt: verkocht 7000 balen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 12 Jan. D. Schiltmann, Neptunus, Batavia.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Zeevaart, J. H. Knaap: 6398 b. Koffij, 80 kann. Suiker, 581 sch. Tin. 1364 b. Bindrottingen, N. H. M.

BALTIMORE, Admiraal C. Wieting, 150 v. Tabakstelen, P. Th. Becker, 30 v. dito, Fuchs en van Hoorn, 3 v. dito Kreglinger en Comp. 102 v. dito Goll en Comp. 1 v. dito van Heukelom en Vollenhoven, 86 v. dito, Wunderleij en Comp., 38 v. dito, Muller en Reesse, 60 v. dito F. J. Beijer en Zn. 188 v. dito W. Tekkering, 108 v. dito al 100 b. Katoen, Gildemeester en Comp. 20 v. Tabak, 100 st. Dielem, Mees en Moens: 1850 st. Duigen, Kreglinger en Comp.: 150 v. Tabakstelen, 15 v. dito, Order.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Pantalon, M. F. Remmers: 2580 b. Koffij 910 kr. Suiker, 891 sch. Tin, 1929 b. Bindrottingen N. H. M.

BATAVIA, Victura, R. J. Scholten. 4120 b. Koffij 208 kranj. Suiker, 78 sch. Tin, 3143 b. Bindrottingen N. H. M.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 13 Januarij in lading naar:

Manheim — A. Bauduin, Urania.

Ludwighaven, Manheim & Heilbron — J. B. Haulein, Delphin.

Dusseldorp — A. Grenshauser, Erbherzog Johan.

Rijnhoogte. KEULEN 11 Jan. 13 vt. 1 dm.

Advertentiën.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever